



ทางออก SME ไทย แก้ม 300 บาท

การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเป็นเรื่องที่สมควรทำเพราะค่าแรงของคนไทยนั้นถูกกดต่ำมานาน หากดูในช่วงสิบปีที่ผ่านมา GDP ของไทยโตขึ้น 50% ในขณะที่ค่าจ้างที่แท้จริงแทบไม่เพิ่มขึ้นเลยเมื่อเทียบกับค่าครองชีพแต่ปัญหาคือจะขึ้นค่าแรงอย่างไรให้เอกชนรับได้

อันที่จริงเราก็เห็นว่ารัฐบาลก็เห็นความสำคัญของปัญหาของเอกชนในเรื่องนี้ และพยายามที่จะบรรเทาผลกระทบด้วยการออกมาตรการเยียวยารวม 16 มาตรการเพื่อช่วยเหลือภาคเอกชน แต่จะดูกันจริงๆ มาตรการเหล่านี้เป็นเพียงความพยายามให้ยารักษาตามอาการ ไม่ได้รักษาที่ต้นเหตุ แถมยังเป็นยาครอบจักรวาล ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่ SME ที่ได้รับผลกระทบอย่างแท้จริงและทั่วถึง

หากมอง 16 มาตรการที่รัฐออกมา มี 6 มาตรการเป็นมาตรการด้านภาษี แต่บริษัทที่ได้ประโยชน์ก็มีแต่บริษัทที่มีกำไรเท่านั้น ส่วนบริษัทที่ขาดทุน หรือบริษัทเล็กที่มีกำไรน้อย ก็จะได้ประโยชน์ ในมาตรการส่วนที่ยกเว้นภาษีเพิ่มเติมก็จะช่วยประหยัดภาษีไปได้เพียงรายละเอียด 30,000 บาทเท่านั้น ส่วนมาตรการหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร หรือยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับนิติบุคคลที่เปลี่ยนเครื่องจักร ผู้ที่จะได้รับประโยชน์ก็ต้องเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถจะลงทุนเพิ่ม และโอกาสที่ผู้ประกอบการที่อยู่ภาคบริการจะลงทุนซื้อเครื่องจักรก็มีน้อยดังนั้นจึงมีเพียงผู้ประกอบการในภาคการผลิตที่มีศักยภาพจะขยายการลงทุนเท่านั้นที่จะได้ประโยชน์



อีก 5 มาตรการเป็นการช่วยเหลือด้านการให้สินเชื่อซึ่งก็มีความเหมาะสม เพราะ ต้นทุนที่สูงขึ้น อาจจะทำให้ SME ต้องการเสริมสภาพคล่องในระยะสั้น แต่ประเด็น ที่ต้องคำนึงก็คือ กลไกของรัฐอย่าง SME Bank หรือ บสย. ไม่สามารถเข้าถึง SME ได้อย่างทั่วถึง เท่ากับธนาคารพาณิชย์ ที่ผ่านมา ในปี 2555 SME Bank และ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมปล่อยกู้ให้ SME เกือบ 2 แสนล้านบาท ในขณะที่ ธนาคารพาณิชย์ปล่อยกู้ให้ SME มากถึง 3.2 ล้านล้านบาทดังนั้น หากรัฐจะช่วยเหลือ SME ได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น รัฐก็ควรใช้มาตรการผ่านธนาคารพาณิชย์ มากขึ้นด้วย

**“วิธีแก้ไขปัญหาที่
ต้นเหตุก็คือ เอกชน
ต้องเพิ่มผลิตผลแรง
งาน ผ่านการ
ฝึกอบรมเพิ่มทักษะ
แรงงาน สร้าง
นวัตกรรม ลงทุน
ด้าน R&D ให้
เพิ่มขึ้น โดยที่รัฐ
ควรมีส่วนช่วย
วางแผนนโยบาย
และงบประมาณ
สำหรับการวิจัย
ส่วนภาควิชาการก็
ควรทำหน้าที่ผลิต
งานวิจัย และผลิต
บุคลากรที่
ตอบสนองความ
ต้องการของ**

สำหรับข้อเสนอที่ทางฝั่งเอกชนที่ร้องขอให้มีการลงทุนชดเชยส่วนต่างของค่าจ้างที่ เพิ่มขึ้นนั้น ซึ่งนอกจากจะไม่ได้เยียวยาเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบแล้ว กลับจะยิ่ง เป็นการซ้ำเติมภาระการคลังอย่างมหาศาล สมมุติว่าเกิดกองทุนนี้ขึ้นมาจริง ๆ จาก การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรพบว่า มีลูกจ้างประมาณ 11 ล้านคนที่ได้ ค่าแรงต่ำกว่า 300 บาท โดยเมื่อขึ้นค่าจ้างเป็น 300 บาท จะทำให้ค่าจ้างเฉลี่ยทั้ง ประเทศเพิ่มขึ้นถึง 40% เท่ากับรัฐต้องอุดหนุนเฉลี่ย 120 บาทต่อคน ซึ่งเท่ากับว่า จะต้องใช้งบประมาณมากถึง 3.3 แสนล้านบาทต่อปี หรือเป็น 3 เท่าของงบกระทรวง สาธารณสุขปี 2556

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เราต้องวินิจฉัยโรคก่อนว่าต้นเหตุที่แท้จริงคืออะไร ซึ่งนโยบาย 300 บาทที่เป็นปัญหานั้นอยู่ในปัจจุบันออกมาเป็นแค่ตัวกระตุ้นให้ออก อากาศป่วยไข้เด่นชัดขึ้นเท่านั้น แต่จริง ๆ แล้วปัญหาของ SME ไทยคือเรื่องขีด ความสามารถในการแข่งขัน ประเทศไทยยังขาด SME ขนาดกลาง ที่จะเติบโตไป แข่งขันกับต่างประเทศได้ ในไทยมี SME ขนาดกลางเพียง 0.4% ของ SME ทั้งหมด ในขณะที่ญี่ปุ่นมี SME ขนาดกลางถึง 10%

และวิธีการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุก็คือ เอกชนต้องเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ผ่านการ ฝึกอบรมเพิ่มทักษะแรงงาน สร้างนวัตกรรม ลงทุนด้าน R&D ให้เพิ่มขึ้น ต้องสร้าง มูลค่าเพิ่มให้สินค้าตัวเอง เพื่อให้สามารถขายสินค้าในราคาที่สูงขึ้น แต่เอกชนคงไม่ สามารถทำที่ว่ามีมาทั้งหมดข้างต้นสำเร็จได้เอง ถ้าขาดกลไกสนับสนุนจากภาครัฐ และวิชาการ โดยที่รัฐควรมีส่วนช่วยวางแผน นโยบาย และงบประมาณสำหรับ

งานวิจัย ส่วนภาควิชาการก็ควรทำหน้าที่ผลิตงานวิจัย และผลิตบุคลากรที่
ตอบสนองความต้องการจากภาคเอกชน

อย่างไรก็ตาม หนทางแก้ปัญหาล่าช้านี้ล้วนไม่ใช่เรื่องที่จะทำให้สำเร็จได้ในระยะสั้น
และต้องอาศัยการวางแผนยุทธศาสตร์อย่างบูรณาการในระยะยาว ตัวอย่างแผน
ยุทธศาสตร์ที่บูรณาการอย่างเช่น หากรัฐต้องการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน
พร้อมๆ ไปด้วยการยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงาน เริ่มจากการลงทุนในโครงสร้าง
พื้นฐาน เพื่อส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและมีต้นทุนที่ต่ำลงก่อน
จากนั้นจึงค่อยออกนโยบายขึ้นค่าแรง ที่ผ่านมา รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยมักออก
นโยบายมาก่อน แล้วค่อยมาคิดหาวิธีเยียวยาภายหลัง ทำให้มีแต่มาตรการระยะสั้น
ที่แก้ปัญหาเฉพาะหน้า เราจึงมักเจอสถานการณ์ที่ กระทรวงแรงงานประกาศขึ้น
ค่าแรง กระทรวงเกษตรประกาศอุดหนุนราคาสินค้าเกษตร กระทรวงพาณิชย์เข้ามา
ควบคุมราคา และกระทรวงการคลังต้องหามาตรการเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้น

ที่กล่าวมาทั้งหมดเอาจะเป็นมาตรการระยะยาว แน่หนอนว่าทางออกในระยะสั้นก็เป็น
สิ่งจำเป็น แต่ก่อนอื่นคงต้องบอกให้ได้ว่า **กลุ่มไหนเป็นกลุ่มที่จะได้รับผลกระทบ
และสมควรได้รับการเยียวยา** จากการศึกษาพบว่า มีแรงงานประมาณ 11 ล้าน
คนที่ได้ค่าจ้างน้อยกว่า 300 บาท โดยส่วนใหญ่ อยู่ตาม SME อยู่ในภาคการผลิต
โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร เสื้อผ้า และเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรม
ที่ใช้แรงงานเข้มข้น และมีกำไรต่ำกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น
โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปแห่งหนึ่ง ซึ่งมีต้นทุนค่าจ้าง เป็นต้นทุนหลักอยู่แล้ว เมื่อ
มีการประกาศขึ้นค่าแรง ทำให้จากเดิมที่เคยมีอัตรากำไรสุทธิ 4.3% เป็นขาดทุน 3%
ทันที ดังนั้นกลุ่มนี้จึงควรได้รับการเยียวยาอย่างเร่งด่วน

ดังนั้น จึงควรมีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมระหว่างรัฐ และเอกชน เพื่อจัดทำแผน และ
มาตรการเยียวยา ที่จะมีความแตกต่างกันตามอุตสาหกรรม และตามภูมิภาค
ตัวอย่างแผนการช่วยเหลือ อย่างเช่น การทยอยปรับขึ้นค่าแรง (Phasing) แทนที่จะ
ขึ้นเป็น 300 บาทพร้อมกันทันที อาจจะกำหนดเป้าหมายไว้ที่ 300 บาท แต่มีปี
เป้าหมายแตกต่างกันตามอุตสาหกรรม หรือตามภาค และทยอยปรับขึ้นทุกๆ ปี

นอกจากนี้ รัฐควรต้องทบทวนความจำเป็นที่จะต้องขึ้นค่าแรงเท่ากันหมดทั้งประเทศ ลองนึกดูว่าหากค่าแรงของประเทศลาวเท่ากับไทย แล้วใครจะอยากไปลงทุนในลาว ในทำนองเดียวกันกับภายในประเทศไทย หากต้องจ่ายค่าแรงในจังหวัดห่างไกล เท่ากับกรุงเทพฯ ก็คงไม่มีใครอยากลงทุนในจังหวัดที่ห่างไกล ที่ระบบ สาธารณูปโภคยังไม่ดี มีผลผลิตต่ำ

อีกทางเลือกหนึ่ง คือ **จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ชายแดน (Border zone)** อย่างเช่น มาquilaโดรา (Maquiladora) ที่ตั้งอยู่ที่พรมแดนสหรัฐอเมริกา และเม็กซิโก ซึ่งอาจจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่ไม่ต้องบังคับใช้ค่าแรงของไทย วิธีนี้จะทำให้ เอกชนได้ประโยชน์จากแรงงานราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้าน และแก้ปัญหา แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ทะลักเข้าเมือง เพราะนโยบาย 300 บาทนี้ด้วย

ท้ายที่สุด ไม่ว่าจะนโยบายแก้ไขจะได้อย่างไร หากยังคงมีปัญหาในการนำนโยบายไป ปฏิบัติใช้ก็คงไม่สามารถสำเร็จได้ ทุกวันนี้มีหน่วยงานมากมายที่ทำหน้าที่ส่งเสริม SME แต่ไม่มีการจับมือร่วมกันทำงาน บางครั้งก็ทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน ขาดการบูรณาการ และทำงานร่วมกัน เราอยากเห็น สสว. หรือสถาบันพัฒนา SME จูงมือ SME ที่มีปัญหา ไปหา สวทช. ซึ่งมีหน่วยงานที่จะช่วยให้คำแนะนำด้านเทคโนโลยี เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต จากนั้น กรมพัฒนาธุรกิจ หรือกรมส่งเสริม อุตสาหกรรมรับลูกต่อ เพื่อช่วยเหลือด้านการตลาด และการบริหารจัดการ ไม่ใช่ต่าง คนต่างทำอย่างทุกวันนี้

ผู้จัดทำ

ดร. เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ
ประธานกรรมการบริหาร
sethaput@thailandff.org

ศิริกัญญา ตันสกุล
Senior Analyst
sirikanya@thailandff.org

สถาบันอนาคตไทยศึกษา



Tel: 02 264 5481-3
Fax: 02 264 5480
Email: network@thailandff.org
www.thailandfuturefoundation.org
ENGAGE * ANALYZE * INFORM

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยมสูงสุด) จาก Swathmore College ปริญญาโทและปริญญาเอกด้านเศรษฐศาสตร์จาก Yale University เคยร่วมงานกับ McKinsey & Company มลรัฐนิวยอร์ก ธนาคารโลก ประเทศสหรัฐอเมริกา กระทรวงการคลัง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และธนาคารไทยพาณิชย์ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ & Chief Economist ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่ง Managing Partner บริษัท ดี แอทไวเซอร์ จำกัด และประธานกรรมการบริหารสถาบันอนาคตไทยศึกษาในปัจจุบัน

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทสาขาเศรษฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และระดับปริญญาโท สาขา Economics, Markets, and Organization จาก Toulouse School of Economics มีประสบการณ์ในการทำงานด้านวิจัยกับหลายสถาบัน เช่น สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้เป็นการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เชื่อได้น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม สถาบันอนาคตไทยศึกษา (“สถาบัน”) ไม่ว่าจะป็นองค์กร ผู้บริหาร หรือพนักงาน ไม่ขอรับรองและรับประกันความถูกต้องของข้อมูลหรือข้อความใด ๆ ในรายงานฉบับนี้ รวมทั้งลำดับ เวลา ความเป็นปัจจุบัน ความสมบูรณ์ ความเหมาะสมเพื่อวัตถุประสงค์ของรายงานฉบับนี้ ไม่ว่าจะป็นข้อมูลจากบุคคลที่สามหรือข้อมูลอื่นใด หากเกิดความสูญเสียหรือเสียหายแก่ผู้ใช้บริการหรือบุคคลอื่น ไม่ว่าจะจากการประมาท เลินเล่อ หรือการละเว้นทั้งหมดหรือบางส่วนในการจัดหา รวบรวม ตีความ ตัดต่อ หรือเขียนรายงานนี้ ไม่ว่าจะในลักษณะใด ๆ ก็ตาม สถาบันฯ จะไม่รับผิดชอบแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ถือว่าเป็นความคิดเห็น/มุมมองส่วนบุคคล โดยการตัดสินใจจะอยู่ภายใต้สมมติฐานซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ สถาบันฯ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่อยู่ในรายงานฉบับนี้ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

อนึ่ง การใช้หรือเผยแพร่เนื้อหา และ/หรือข้อมูลใด ๆ ในรายงานฉบับนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสถาบันถือเป็น การต้องห้ามโดยเด็ดขาด